

**Miljøministerens besvarelse af spørgsmål
nr. H, I og J stillet af Folketingets
Miljøudvalg efter ønske fra Henrik Høegh
(V)**

Spørgsmål H

Vil ministeren oplyse, om man ved klassificering af danske vandløb har taget højde for klimaforandringer, herunder hyppigere skybrudsagtige regnmængder?

Spørgsmål I

Hvordan vil regeringen, i forbindelse med færdiggørelsen af vandplanerne sikre, at konsekvenserne ikke bliver, at et større antal sommerhuse og boliger hverken kan forsikres eller bebos, samt at større arealer på kort og længere sigt ikke kan anvendes til hverken konventionel eller økologisk produktion?

Spørgsmål J

Vil ministeren redegøre for den lovede undersøgelse af klassifikationen af de

danske vandløb ifm. vandplanerne, og vil ministeren i den forbindelse redegøre for timingen ift. regeringens mål om at færdiggøre vandplanerne inden jul?

Svar

Tak for de tre samrådsspørgsmål om vandløb, vandplaner og klimaforandringer. Jeg vil besvare spørgsmålene samlet.

Indledningsvist vil jeg gerne gøre opmærksom på, at det i Danmark er nyt at karakterisere vandløb som naturlige, kunstige eller stærkt modificerede. Hidtil har vi alene forholdt os til målsætningen for visse vandløbs miljøtilstand.

I tråd med vandrammedirektivet skal vandplanerne forholde sig til de betydeligste vandforekomster. Det er derfor væsentligt at holde sig for øje, at inddelingen i naturlige, kunstige og stærkt modificerede vandløb i

udkast til vandplanerne kun er anvendt på ca. 28.000 km af Danmarks samlede 69.000 km vandløb. De øvrige vandløb omfattes som hidtil af den generelle beskyttelse i miljølovgivningen og er slet ikke inddelt i de forskellige kategorier.

Når man i pressen har kunnet læse, at 90 % af de danske vandløb karakteriseres som naturlige, er det derfor ikke helt korrekt.

Samtidig kan der være grund til at erindre om proportionerne i indsatsen. I de udkast til vandplaner, som den tidligere regering sendte i offentlig høring, fremgår det, at den fysiske forbedring af vandløbene vil omfatte op til 7.300 km. Det svarer til omkring 10 % af de danske vandløb, og billedet af et Danmark, der sættes under vand, må derfor også siges at være noget misvisende.

Karakterisering af vandløb

Hvordan et vandløb skal karakteriseres i vandrammedirektivets forstand afhænger altid af en konkret vurdering af det enkelte vandløb. Som jeg vil redegøre for her, beror karakteriseringen ikke alene på en objektiv konstatering af vandløbets udseende. Det indgår også som et væsentligt element, om et vandløb rimeligvis vil kunne opnå en god økologisk tilstand.

- Naturlige/kunstige vandløb

Vedrørende afgrænsningen mellem naturlige og kunstige vandløb kan jeg oplyse følgende.

De naturlige vandløb er alle de vandløb, der fra naturens hånd har løbet i landskabet.

De kunstige vandløb er alle de menneskeskabte vandløb, som gennem tiden er gravet på steder, hvor der ikke oprindeligt

har løbet vand. Det er blandt andet gravede kanaler og grøfter til afvanding af landbrugsjord.

I Danmark er den konkrete vurdering af, om et vandløb er kunstigt eller naturligt, baseret på den tilgængelige viden om vandløbet.

- Miljømål

Miljømålet for de naturlige vandløb er ”god økologisk tilstand”, eller i særlige tilfælde moderat økologisk tilstand. For kunstige og stærkt modificerede vandløb er målet mindst ”godt økologisk potentiale” forstået således, at vandløbets tilstand skal være så god som muligt, men med de begrænsninger, der nu engang følger af at opretholde vandløbets funktion til for eksempel sejlads eller afvanding.

Det er afgørende for mig, at karakteriseringen af vandløbene sker inden for rammerne af EU's vandrammedirektiv og tilhørende retningslinjer.

- Stærkt modificerede vandløb

Vedrørende karakteriseringen som stærkt modificeret kan jeg oplyse, at der er tale om en underinddeling af de naturlige vandløb, som på grund af menneskelig aktiviteter har været udsat for væsentlige fysiske ændringer,.

At et naturligt vandløb har undergået en regulering fx i form af en vis udretning eller uddybning, betyder imidlertid ikke, at vandløbet automatisk skal udpeges som stærkt modificeret. Udgangspunktet i EU's retningslinjer er fortsat, at vandløbet skal opnå god økologisk tilstand.

Kun hvis en konkret vurdering viser, at den nødvendige genopretning af de fysiske forhold vil have en betydelig indvirkning på netop den anvendelse, som den fysiske ændring skal tilgodese, kan vandløbet karakteriseres som stærkt modificeret.

I afvejningen vil, udover de mange høringssvar på vandløbsområdet, indgå den analyse af EU's retningslinjer, som Naturstyrelsen er ved at udarbejde.

Klimaforandringer

Med hensyn til spørgsmålet om klimaforandringer, er der næppe nogen, der er i tvivl om, at jeg har opfordret den tidligere regering til at handle på vores viden om klimaforandringer og konsekvenserne heraf. På trods af dette indgik klimaforandringer ikke i de udkast til vandplaner, der har været i høring.

Der skal ikke være tvivl om, at denne regering er garant for en aktiv klimatilpasningsindsats på flere fronter, som jeg skitserede for udvalget ved sidste uges samråd.

Jeg vil i forbindelse med vedtagelsen af de endelige vandplaner lægge vægt på, at der i udmøntningen, for eksempel i etableringen af regnbetingede overløbsbassiner tages højde for synergi i forhold til klimaforandringer, men på grund af forsinkelsen i vandplanerne, bliver det ikke muligt fuldt ud at tage højde for klimaforandringer før i næste planperiode.

Et helt konkret eksempel på, at ændret vandløbsvedligeholdelse kan have gavnlig effekt for andet end naturen, kan man se i Aarhus. Her planlægger man at foretage mindre vedligeholdelse af udvalgte vandløbsstrækninger. Det medfører, at der

tilbageholdes mere vand i vandløb og på de vandløbsnære arealer – og det mindsker risikoen for oversvømmelse af Aarhus midtby.

Tilsvarende overvejelser kunne man givetvis også gøre sig i Holstebro, hvor man arbejder med at styre oversvømmelser fra Storåen, så de sker andre steder end i byen.

Eksemplerne viser for mig, at svaret på fremtidens udfordringer ikke *alene* er at grave nogle vandløb dybere og grødeskære mere.

Konsekvenser af vandløbsindsats

Tilbage til spørgsmålet om konsekvenserne af de foreliggende vandplaner. Her skal vi passe på, at vi ikke dramatiserer for meget.

I den forbindelse skal vi også huske på, at den tidligere regering med ”Grøn Vækst-loven”

besluttede, at konsekvenserne af en indsats, der forbedrer de fysiske forhold i vandløb, skal vurderes konkret før iværksættelse.

Konsekvensvurderingerne skal blandt andet munde ud i en beskrivelse af, hvilke arealer langs vandløbene, der konkret bliver mere vandlidende som følge af en indsats.

Især de indsatser, der vedrører ændring af vandløbenes vedligeholdelse, har givet anledning til debat. Her skal vi huske på, at vandløb generelt fortsat godt kan vedligeholdes og samtidig opnå god økologisk tilstand.

Vurderes konsekvenserne af en indsats, at være så omfattende, som spørgeren giver udtryk for, vil indsatsen ikke blive gennemført i den påtænkte form. Vandløbsindsatserne gennemføres for at opfylde miljømålene i

vandløbene. Hensigten er ikke at skabe vådområder – det hører til under ordningen om indsatser for vådområder.

Ændringer på baggrund af høringen

Jeg har endnu ikke lagt mig endeligt fast på den endelige kategorisering af vandløbene og dermed den nødvendige indsats.

På nuværende tidspunkt kan jeg blot sige, at jeg ikke er blind for, hvilke konsekvenser vandplanerne vil have, og at dette vil indgå i min endelige beslutning. Samtidig kan jeg sige, at jeg er blevet præsenteret for konkrete eksempler på vandløb, hvor der vil skulle en meget stor indsats til for at indfri et mål om god økologisk tilstand.

I forbindelse med min endelige beslutning, vil jeg lægge vægt på et indsatsniveau, som det er realistisk at gennemføre og som fokuserer

indsatsen på de vandløb, der har den største naturværdi.

Vandløbsmålsætningerne i de udkast til vandplanerne var baseret på de tidligere amters mål.

I forbindelse med Naturstyrelsens opfølgning på høringen vil styrelsen også se på, hvorledes det er muligt at ensarte målfastsættelsen, så forskelle mellem de tidligere amters målfastsættelse bliver udvisket og bliver mere ensartet for hele landet.

Jeg kan derfor allerede nu sige, at der vil komme til at ske [væsentlige] justeringer i vandløbsindsatsen i forhold til de planer, der gik i høring.

Nødvendigheden af en sådan justering understreges også af, at vandplanerne på

nuværende tidspunkt er stærkt forsinkede, og at vi kan forvente at få en dom ved EU-domstolen for dette.

At det er nødvendigt at foretage justeringer i indsatsen i denne første planperiode betyder imidlertid ikke, at Danmarks ambitionsniveau sænkes. Det er afgørende for mig, at der i de kommende planperioder sættes nye mål. Jeg vil derfor straks i forlængelse af vedtagelsen af planerne iværksætte et fagligt arbejde med at prioritere den fremadrettede indsats.

Det er fortsat regeringens hensigt snarest muligt at vedtage planerne med udgangspunkt i de udkast til vandplaner, som den tidligere regering har sendt i offentlig høring, men med de tilpasninger, der er åbenlyst nødvendige og hensigtsmæssige.

Jeg forventer, at det kan ske lige omkring årsskiftet.